

КОЛОБОВА Т.Ю., магістрант, НТУ «ХПІ»

БЛОЦЕРКІВСЬКИЙ О.Б., канд. техн. наук, доцент, кафедра підприємництва, торгівлі і логістики, НТУ «ХПІ»

ІНФРАСТРУКТУРА СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В ШВЕЦІЇ

Сучасний світ нестримно розвивається завдяки швидкому науково-технічному прогресу, який впливає на всі сфери життя суспільства. У цьому контексті міжнародне технічне регулювання стає важливим інструментом для забезпечення безпеки, ефективності та взаємодії технологічних інновацій у різних країнах [1]. Однією з ключових складових такого регулювання є аналіз систем технічного регулювання окремих країн, оскільки це дозволяє зрозуміти особливості їхніх підходів та впливати на вдосконалення власних механізмів. Швеція, як інноваційна країна з високим рівнем технологічного розвитку, служить чудовим об'єктом дослідження для вивчення її підходів до технічного регулювання, а також упровадження цих підходів у реальному житті.

Розглянемо інфраструктуру системи технічного регулювання в Швеції. За стандартизацію в країні відповідає Swedish Standards Institute (SIS), або Інститут стандартів Швеції. Це некомерційна організація, що визначається як національний орган зі стандартизації (National Standards Body, NSB). SIS виконує такі основні функції: 1) розробка та утримання стандартів; 2) координація участі в міжнародних організаціях, таких як Міжнародна організація зі стандартизації (ISO) та Міжнародна електротехнічна комісія (IEC); 3) посередництво та сприяння процесу стандартизації; 4) інформаційна підтримка.

За метрологію в Швеції відповідає національний метрологічний орган – це Шведське метрологічне управління (Swedish National Metrology Institute, SWEDAC). SWEDAC є незалежною від уряду організацією, яка діє в сфері метрології та акредитації. Основні аспекти структури та функцій SWEDAC

включають: 1) метрологічні послуги; 2) акредитацію лабораторій та організацій; 3) участь у міжнародних організаціях з метрології та акредитації, таких як Міжнародна система одиниць (SI) та Європейська координаційна система акредитації (EA); 4) розробку та вдосконалення системи вимірювань; 5) забезпечення взаємодії та відкритості.

За оцінку відповідності, акредитацію та сертифікацію в країні відповідають декілька організацій та агентств: 1) *Swedac (Swedish Board for Accreditation and Conformity Assessment)*. Swedac є національним органом, який відповідає за акредитацію в Швеції. Його функціями є акредитація лабораторій та інших організацій для виконання конкретних видів випробувань, визначення компетентності та відповідності організацій стандартам; 2) *Certification Bodies (органи сертифікації)*. В Швеції існує кілька незалежних органів сертифікації, функціями яких є проведення оцінки відповідності продукції чи систем управління до визначених стандартів, видача сертифікатів, що підтверджують відповідність; 3) *Conformity Assessment Bodies (органи оцінки відповідності)* – це лабораторії, інспекційні органи або інші організації, які виконують оцінку відповідності конкретних продуктів чи систем до встановлених стандартів.

За якість, безпеку та споживчу політику в Швеції відповідає кілька різних організацій та владних структур, зокрема: 1) *Konsumentverket (Consumer Agency)* – це шведське відомство, що відповідає за захист прав споживачів. Воно розробляє та впроваджує політику, спрямовану на забезпечення якості та безпеки товарів та послуг для споживачів. Її функціями є моніторинг ринків для виявлення проблем безпеки та інших недоліків у продуктах, надання порад та інформації споживачам щодо їхніх прав та обов'язків; 2) *Livsmedelsverket (Swedish Food Agency)* відповідає за безпеку та якість продуктів харчування в Швеції. Це агентство встановлює стандарти для продуктів, контролює їхню якість та безпеку. Її функціями є контроль якості та безпеки харчових продуктів, розробка та впровадження правил та стандартів для харчової промисловості; 3) *Tillväxtverket (Swedish Agency for Economic and Regional Growth)* відповідає за підтримку підприємств та економічний розвиток. Це

також включає роботу з підтримкою якості та безпеки товарів та послуг. Функціями цієї організації є надання підтримки підприємствам для забезпечення якості продукції, розвиток та впровадження економічних політик, що сприяють високій якості продукції.

В Швеції за навчання технічному регулюванню відповідає кілька організацій та вищих навчальних закладів, що спеціалізуються на технічних аспектах регулювання та стандартизації, а саме: 1) КТН (Royal Institute of Technology) – це один із провідних технічних університетів в Швеції, який забезпечує вищу освіту в галузі інженерії та технічного регулювання, досліджує та розвиває нові технології та методи; 2) Chalmers University of Technology – це інший видатний технічний університет, який теж забезпечує вищу освіту в галузі інженерії та технічного регулювання, приймає участь у дослідженнях та проектах, пов'язаних із стандартизацією та регулюванням; 3) Swedish Standards Institute (SIS) – це національний орган із стандартизації в Швеції. Крім своєї ключової ролі в розробці та утриманні стандартів, SIS також надає освітні ресурси та здійснює навчання з питань стандартизації та технічного регулювання, організовує семінари, конференції та інші заходи для сприяння обміну знанням у цій сфері.

Таким чином, у роботі досліджено інфраструктуру системи технічного регулювання в Швеції за такими напрямками: 1) стандартизація; 2) метрологія; 3) оцінка відповідності, акредитація та сертифікація; 4) якість, безпека та споживча політика; 5) навчання технічному регулюванню.

Список літератури:

1. **Білоцерківський О.Б.** Основи стандартизації, метрології та управління якістю: текст лекцій для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Харків: «Точка», 2017. 190 с.

Бібліографія: КОЛОБОВА Т.Ю., БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ О.Б. Інфраструктура системи технічного регулювання в Швеції / Т.Ю. КОЛОБОВА, О.Б. БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ // Результати наукових конференцій Навчально-наукового інституту економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу НТУ «ХПІ» за 2023 рік в 2 т. – Харків : НТУ «ХПІ», 2022. Т. 2 : Труды XIV-ої Міжнародної науково-практичної Internet-конференції студентів та молодих вчених «Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність «Форвард-2023» 26 грудня 2023 р. – 2023. С. 184-186